

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Рівненської області щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2020 року

Опитування проводилося після оголошення про
пом'якшення карантинних заходів

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Рівненської області в II кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Рівненської області у II кварталі 2020 року свідчать, що на тлі запроваджених протиепідеміологічних заходів респонденти очікують скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців. Оцінки щодо розвитку своїх підприємств стримані. Прогнозується помірне зростання цін, водночас девальваційні очікування зросли¹.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 27.3% (у I кварталі 2020 року – «мінус» 23.1%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 34.1%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги нижчими темпами:** 66.7% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 7.5%, у цілому по Україні – 54.9%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають курс гривні до іноземних валют, доходи населення та ціни на світових ринках (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 66.7% респондентів (у попередньому кварталі – 33.3%), у цілому по Україні – 68.2%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану підприємств:** баланс відповідей – 8.3% (у I кварталі 2020 року – 0.0%) (таблиця). У цілому по Україні очікується погіршення фінансово-економічного стану підприємств – «мінус» 1.8%;
- **загальні обсяги реалізації виробленої продукції на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому опитуванні – 7.7%). Темпи зростання обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку дещо зростуть: баланс відповідей – 33.3% (у I кварталі 2020 року – 25.0%). У цілому по Україні очікується незначне зменшення обсягів реалізації: баланси відповідей – «мінус» 0.1% та «мінус» 0.7% відповідно;
- **скорочення інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – «мінус» 30.0% і «мінус» 9.1% відповідно (у попередньому кварталі – «мінус» 20.0% та 20.0% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 16.1% і «мінус» 10.5% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у попередньому кварталі – 7.7%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 17.3% (графік 4);
- **уповільнення зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства:** баланси відповідей – 66.7% та 41.7% відповідно (у I кварталі 2020 року – 83.3% та 61.5% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину, матеріали та курс гривні до іноземних валют. Значно вище, порівняно з попереднім кварталом, оцінено вплив цін на світових ринках та попиту на продукцію (графік 7);
- **уповільнення зростання витрат на одиницю продукції:** баланс відповідей – 25.0% (у попередньому кварталі – 45.5%). **Витрати на оплату праці одного найманого працівника залишаться на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у I кварталі 2020 року – 66.7%).

Обмеженість виробничих потужностей та занадто високі ціни на енергоносії респонденти назвали **головними чинниками, що стримують спроможність підприємств нарощувати виробництво** (графік 5). Значно посилюється вплив недостатнього попиту.

Підприємства і надалі очікують зростання потреби підприємств у позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Наявність інших джерел фінансування – головний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів (графік 10).

Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.5%).

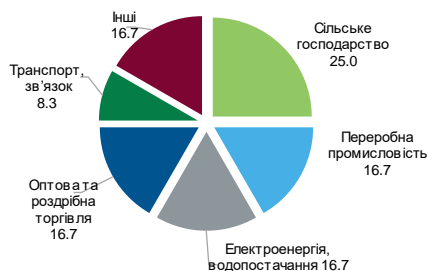
Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

- **поточний фінансово-економічний стан є задовільний:** баланс відповідей, як і в попередньому кварталі, – 0.0%. У цілому по Україні фінансово-економічний стан підприємств поганий: баланс відповідей – «мінус» 11.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 14.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0%);
- **ресурси вільних виробничих потужностей зросли.** Підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів: баланс відповідей – 8.3% (у I кварталі 2020 року – 0.0%).

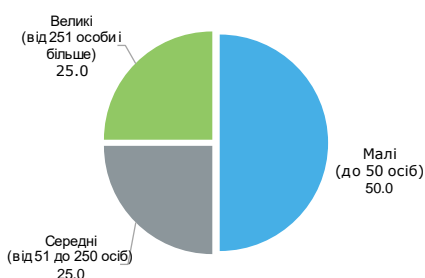
¹ Опитування проводилося після оголошення про пом'якшення карантинних заходів.

Паспорт вибірки^{2,3}

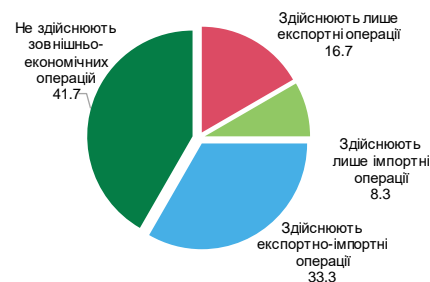
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємства за кількістю працівників, %

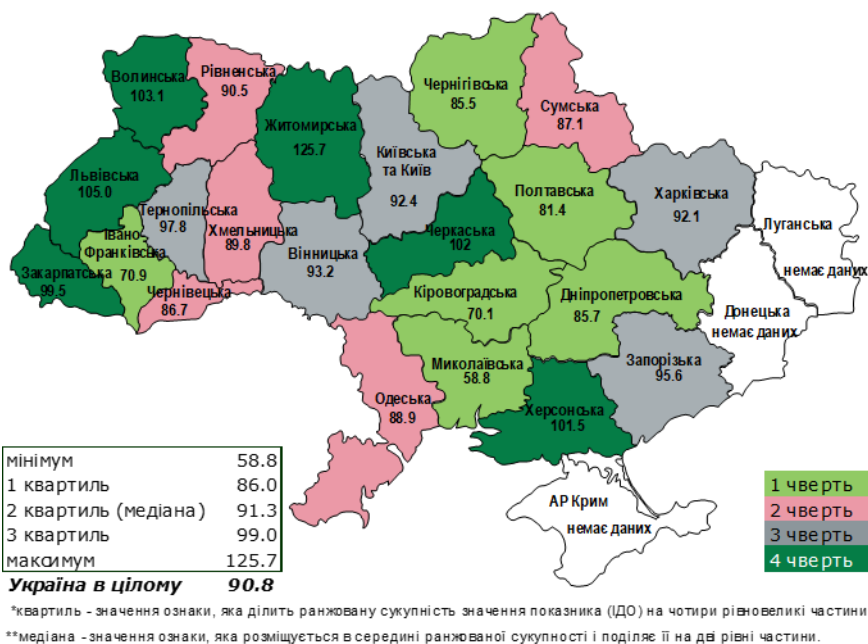

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 05 травня – 01 червня 2020 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями⁴, %

Таблиця. Очікування підприємств Рівненської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2019 р.	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	15.4	16.7	15.4	0.0	8.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	0.0	30.8	15.4	7.7	0.0
інвестиційних витрат на проведення будівельних робіт	36.4	41.7	-9.1	-20.0	-30.0
інвестиційних витрат на машини, обладнання та інвентар	33.3	30.8	0.0	20.0	-9.1
кількості працівників	-15.4	15.4	0.0	7.7	-16.7

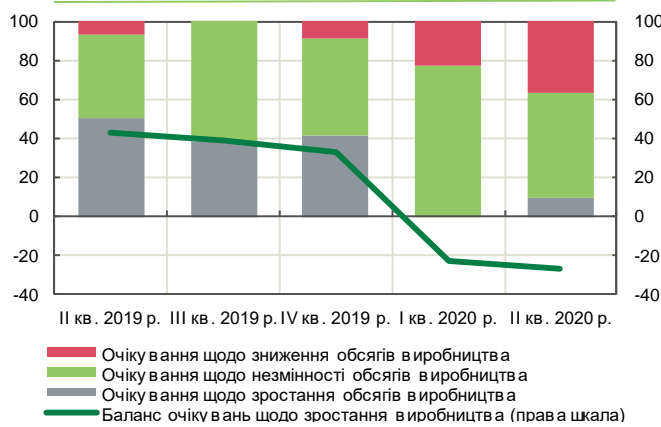
² Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

³ В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

⁴ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

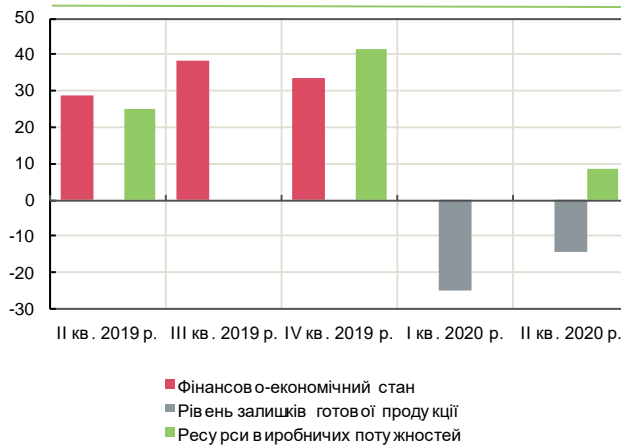
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

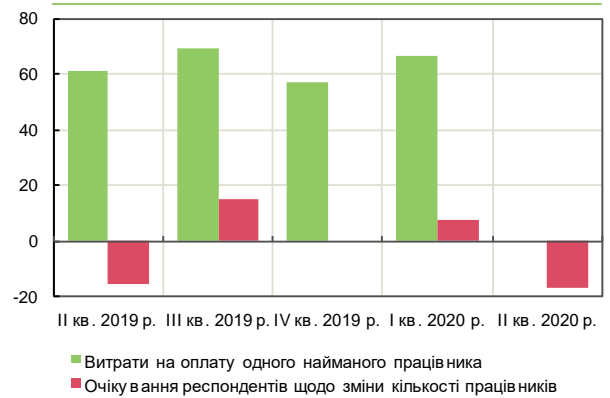
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

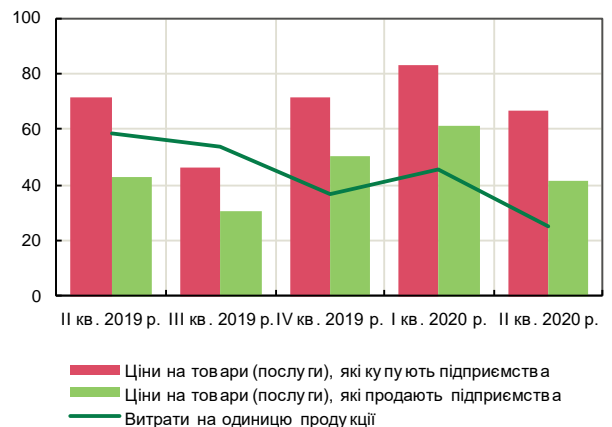
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

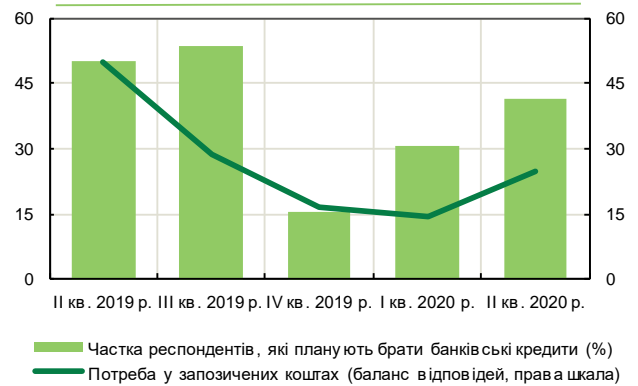
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

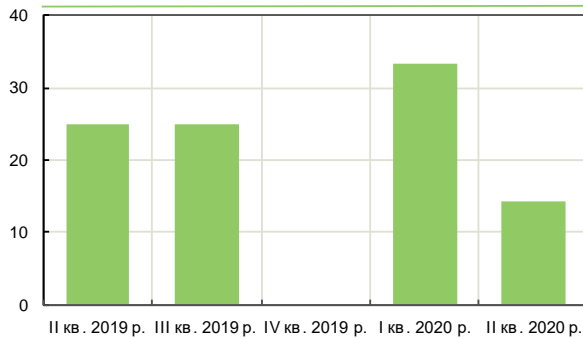
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

